

DR ZORICA MRŠEVIĆ

KA DEMOKRATSKOM
DRUŠTVU – SLOBODA
JAVNOG OKUPLJANJA,
PRAVO SVIH

INSTITUT DRUŠTVENIH NAUKA

Beograd
2007

SADRŽAJ

I OPŠTI DEO

1. SLOBODA MIRNOG JAVNOG OKUPLJANJA	13
Pojam mirnog okupljanja	13
Obaveze države	15
Vrste javnih okupljanja i njihovi učesnici	17
Svrha i priroda javnih okupljanja	19
2. JAVNO OKUPLJANJE – ZONA MOGUĆNOSTI	21
Tradicija javnog protestovanja	21
Parade ponosa i njihovi sadržaji	22
Od dekriminalizacije do slobode javnog okupljanja	23
Pitanja identiteta	25
3. OSNOVNI MEĐUNARODNOPRAVNI OKVIR	27
4. LJUDSKA PRAVA I SEKSUALNA ORIJENTACIJA	29
Osnovna prava	29
(a) Zaštita od državnog i neslužbenog nasilja	29
(b) Sloboda izražavanja, okupljanja i udruživanja	30
(c) Sloboda odraslih ljudi da stupaju u dobrovoljne istopolne seksualne aktivnosti obavljene u privatnosti	30
Principi iz Džogdžakarte	31
UN Specijalni predstavnik	32
Evropski ambijent	34
Antidiskriminacioni program	35
Rezolucija o homofobiji u Evropi	36
Evropska godina jednakih mogućnosti	38
Rezolucija o slobodi okupljanja i izražavanja Saveta Evrope	40
Dosadašnja postignuća u domenu ljudskih prava LGBT osoba	40
Zahtevi za unapređivanjem ljudskih prava LGBT osoba	41
Kršenje ljudskih prava LGBT osoba	43

5. ISTORIJA PARADI PONOSA: AMERIKA	45
Policijska represija tokom pedesetih i početkom šezdesetih	45
Pijuckanje	46
Pobuna Kamenog zida	47
Analiza stounvolskog scenarija	48
Pad igle koji je čuo ceo svet: početak stvaranja tradicije	51
6. ISTORIJA PARADI PONOSA: EVROPA	53
Dan ulice Kristofer	53
Evroponos (EuroPride)	54
EPOA	56
7. PINK EKONOMIJA	58
Pink simbolika	58
Razvoj pink tržišta	59
Pink klijentela	60
Pink industrija	62
Ekonomski motivisano savezništvo	63
Profitabilnost parada ponosa	63
a) Atlanta	63
b) Toronto	64
c) Vankuver	64
d) Evroponos	65
e) Novi Zeland	65
Turizam	66
Londonski model	67

II POSEBNI DEO – SEZONE PONOSA

1. EVROPSKA SEZONA PONOSA U 2006. GODINI	71
Godina sukoba	71
Poljska	72
a) Krakov	72
b) Varšava	72
Kišinjev	73
Moskva	73
Bukurešt	76
Riga	77
Talin	78
Komplet alata	78

2. TRADICIONALNA, MASOVNA MIRNA OKUPLJANJA U EVROPI 2007	80
Madrid 2007: Evroponos	80
Hamburg	80
Berlin	81
London	81
Rim	82
Pariz	82
Atina	82
Beč	83
Valeta	83
Ljubljana	83
Amsterdam	84
Oksford	86
Kopenhagen	86
Toršavn, Farska ostrva	87
Londonderi	88
Rejkjavik	88
Štokholm	89
Mančester	90
3. MIRNA OKUPLJANJA IZVAN EVROPE	91
Sao Paulo	91
Tokijo	92
Sidnej	92
Princ Albert Taun	92
Meksiko Siti	93
Johanesburg	93
4. OKUPLJANJA UZ TEŠKOĆE ILI POSLE MEĐUNARODNIH INTERVENCIJA	94
Varšava	94
Izrael: ponos, uprkos pretnji	97
a) Tel Aviv	97
b) Jerusalim	97
Talin	98
Dani prijateljstva u Rigi	99
a) Letonska pravna situacija	100
b) Uloga predsednice Letonije	101
c) Poruke (i pouke) ovogodišnje parade	102

5. KRŠENJE SLOBODE JAVNOG OKUPLJANJA – KAD POLITIKA PONIŠTI MEĐUNARODNO PRAVO	103
Da li se poštuje čl. 11 Evropske konvencije o ljudskim pravima	103
Slučaj Moskva	105
a) Majski sukob	105
b) Prethodni meseci javnih kontroverzi	106
c) Stav ruske Vlade i predsednika	106
d) Septembarski protest	107
e) Oktobarska izjava ruskog patrijarha	108
Budimpešta: prvi put nasilje na paradi ponosa	109
Bukurešt: marš ravnopravnosti održan uz incidente	110
Kišinjev: zabrana uprkos odluke Vrhovnog suda	111
a) Odluka Vrhovnog suda Moldavije: Svako ima pravo na koristi pravo na slobodu okupljanja	111
b) Gradske vlasti Kišinjeva ponavljaju zabranu	112
c) Javni protest ipak održan	112
d) Oktobarska Rezolucija Parlamentarne Skupštine Saveta Evrope	113
e) Novembarski odgovor Komiteta ministara Skupštini Saveta Evrope	114
Litvanija, za sada ne odustaje od zabrane	115
a) Viljnos, „Dani duge 2007“	115
b) Oktobarska konferencija ILGA-e u Viljnosu	116
c) Saopštenje Amnesty International-a	118
Tbilisi	118
Zagrebačka „Vidljivosti i pravo na javnost“	119
6. JAVNE AKTIVNOSTI LGBT AKTIVIZMA KOJE NISU PARADE	123
Novosadski festival „Umetnost radi akcije“	123
Sarajevo	123
Pink point u Sofiji	124
Kvir skver (Queer Square) Skoplje	125
7. SRBIJA	126
Splet loših uspomena i slabe nade	126
Medijska prezentacija	127
8. ZAKLJUČNE NAPOMENE	129
Poštovanje ljudskih prava sa presudom ili bez nje	129

LITERATURA	131
Internetni izvori	133
Novinski članci	141
REZIME „KA DEMOKRATSKOM DRUŠTVU – SLOBODA JAVNOG OKUPLJANJA, PRAVO SVIH“	143
Koncept slobode javnog okupljanja	143
Struktura knjige	144
Zemlje evropske tranzicije	145
Bezbednost javnog okupljanja	146
Evropski ambijent	148
Srbija	149
SUMMARY „TOWARDS A DEMOCRATIC SOCIETY – FREEDOM OF ASSEMBLY, THE RIGHT OF ALL“	151
The concept of freedom of public assembly	151
The make-up of the book	152
European countries in transition	153
Security of public assembly	155
European ambiance	156
Serbia	158
CONTENT (in English)	159

Bojana Balon je napisala sledeći naslov:
Pink ekonomija, str. 58–67